

KROONIKA

AKADEEMILISE PÕLLUMAJANDUSE SELTSI TEGEVUSEST

9. novembril 1994 pidas APS Eesti Põllumajandusülikooli aulas järjekordse ettekandekoosoleku. Koosolek oli pühendatud kahele tähtpäevale, mis mõlemad olid seotud aastarvuga 75. Ettekande 1919. a. maareformist tegi prof. Ü. Oll, Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonna asutamisest ja seal tehtud tööst kõnelesid aga prof. J. Kuum ja cand. agr. M. Karelson. Ettekannete tekstid on avaldatud "Agraarteaduses" (1994, nr. 4 ja 1995, nr. 1).

| |

|

14. detsembril 1994 toimus seltsi ettekandekoosolek Adavere Põllumajandusühistu kaunis saalis. Koosolekut juhatas APS-i president prof. O. Saveli.

Päevakord:

1. Põllumajandus tänases Eestis – ettekandja Ants Laansalu, põllumajandusministeeriumi nõunik.
2. Adavere Põllumajandusühistu (end. riigimajand) tegevusest – ettekandja Vello Kaselo, ühistu esimees.

|

Ettekandja A. Laansalu käsitles Euroopa Liidu ja Maailma Panga mõningat erinevat suhtumist põllumajandusse, seega ka Eesti põllumajandusse. Ta nimetas ning analüüsis seaduste eelnõusid, millised on koostatud põllumajandusministeeriumis ja esitatud Riigikogule vastuvõtmiseks.

Ettekandja andis ülevaate Euroopa Liidu ja üldse maailma riikide põllumajandussaaduste tootmise ja nende tarbimise vahekorra. Ta käsitles ka põllumajanduse osa keskkonna kahjustuses ning veest kui taimekasvatuse saagikustaseme olulisest tegurist. Ta peab põllumehe mõistust ja töökust nii taime- kui loomakasvatuse edukuse põhiteguriks. Mõõdunud poole sajandi plaanimajandus on aga võõrutanud inimese mõtlemast.

A. Laansalu teeb APS-ile ettepaneku moodustada põllumajandusteadlastest initsiatiiv-

grupp Eesti põllumajanduse strateegia kava koostamiseks.

|

Adavere Põllumajandusühistust andis põhjaliku ülevaate selle esimees Vello Kaselo.

Ühistu kasutuses on 2300 ha haritavat maad. On 160 osanikku, töötajaid kuni 200.

Veiseid on 1900...2000, nendest lehmi 750. Lehmadest 500 peetakse aastaringsest laudas. Lehmade keskmine aastatoodang on 4000...5000 kg. Eriti osutatakse tähelepanu noorveiste kasvatamisele. Ka kasvatatakse lihaveiseid. Sigu peetakse 3500. Kuna Adaveres tegutseb AS Adavere Lihatööstus, siis realiseeritakse ühistu loomad sinna, loomi ostetakse ka elanikkonnalt. Laialdaselt on tuntud Adavere vorstid.

V. Kaselo märgib, et taimekasvatuskultuuride keskmine saagikus hektarilt on 4000...5000 söötühiku piires. Seejuures on saadud nisu 70 ts/ha, otra üle 60 ts/ha, suhkrupeedi 320 ts/ha, kartulit kuni 300 ts/ha. Kõrge saagikusega on rohusöötade kultuurid. Ettekandja põhjendab ulatuslikku noorveiste kasvatamist asjaoluga, et nii saab kasutada rohusöötasid võimalikult minimaalsete kadudega.

Ühistul on pikaajalised sidemed Soome vastavate põllumajandusteadlaste ja tööstustega. Nii töödeldakse seal Adavere suhkrupeedi ja rapsi, millele saadused seal ka realiseeritakse. Selles on majanduslik põhjendus.

Adavere taimekasvatuskultuuride suure saagikuse saamisest ja edukast loomakasvatusest on palju õppida mitte ainult talunikel, vaid eriti vabariigi põllumajandusnõuandjatel ja tootmises töötavatel spetsialistidel. Nii ongi 1994. a. peetud Adaveres 12 mitmesugust nõuandevalast õppepäeva 1400 osavõtjaga.

V. Kaselo hindab kõrgelt ühistu liikmete, eriti spetsialistide tööd. Nii taime- kui ka loomakasvatuse edukuse eelduseks peab ta inseneride/mehhanisaatorite tööd, ühistus on neid seitse.

Meeldiv oli vaadata värvirohket filmi Soome presidendi Martti Ahtisaari ja Eesti presidendi Lennart Meri külastuskäigust Adaverre.

|

APS-i president O. Saveli andis informatsiooni krahv Fr. Bergi Fondist ja sellega seoses Fr. Bergi 150. sünniaastapäeva tähistamisest. Fond on seadnud eesmärgiks tutvustada eesti rahvale Fr. Bergi poolt tehtud, koguda teaduslikke ja koduloolisi töid, välja anda artiklite kogumik; teha tasa nõukogude aja puudujäägid. Teaduskonverents Fr. Bergi elust

ja töödest toimub Tartus 16. veebruaril 1995. a., mille läbiviimisel osaleb ka Akadeemiline Põllumajanduse Selts. Fondi tööde rahaliseks toetamiseks andis iga kohalolev APS-i liige "oma osa".

APS-i 1994. a. viimane ettekandekoosolek lõppes küünlavalgel lõunalauas, kus jätkus päevaprobleemide arutelu.

M. Karelson

KONVERENTSID JA SEMINARID

KAKS SÖÖTMIS-ALAST TEADUSKONVERENTSI

Kevadel, 26...27. mail 1994 korraldasid EPMÜ loomakasvatusteaduste instituut ja ELVI söötmisosakond üheskoos rahvusvahelise konverentsi, milles osalesid ka Läti, Soome, Rootsi ja Hollandi teadlased. Konverents toimus inglise keeles. Ühtekokku esitati konverentsil 23 ettekannet, neist Eesti teadlastelt 14.

Ettekannete temaatika oli ulatuslik. Nii näiteks Läti Põllumajandusülikooli teadlased S. Strikauska ja J. Latvietis käsitlesid mõningate mikroelementide (Cu, Zn, Mn, Co) sisaldust söötades sõltuvalt mulla iseloomust (Läti mullastikutsoonidest). Räägiti silokonservantide kasutamisest (P. Rausberg, R. Kaldaru Eesti Maaviljeluse Instituudist), silo ja kuivsilu võrdlevast toiteväärtusest ja toitainete kaost nende valmistamisel (D. Kravale ja I. Ramane Läti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Instituudist), erineva koostisega segajõusööda söötmisest sigadele ja lehmadele (J. Spruz Läti PÜ-st) D-vitamiinist (D. Arney EPMÜ-st ja L. Ploom ELVI-st), emiste söötmisest (A. Lember EPMÜ-st), põrsaste prestarteritest (A. Sas ja A. Wesel Hollandist), rapsiseemnete ja neist valmistatud rottide ja õlikookide söötmisest veistele (A. Ilus jt. ELVI-st) ning sigadele (S. Thomka Rootsi Põllumajandusülikoolist). D. Grinhofa (Läti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Instituudist) rääkis kalatööstuses heitvete puhastamisel valmistatava mikroobse sööda kasutamisest ja nuumsigade söötmisel.

Lehmade vatsaseede uuringutest oli kavas kaks ettekannet (O. Kärt ja A. Hellenurme ning O. Kärt ja V. Sikk – kõik EPMÜ-st). Vasikate

profülaktiliste vahenditena kasutatud "Bifido" ja "Tsellobakteriini" uuringutest olid ette-kanded H. Kaldmäelt ja tema kaastöötajailt (ELVI-st). Üks ettekanne (H. Tikk, J. Hämmal, V. Tikk) käsitles kalkunite makromineraalelementide, eriti kaltsiumi tarvet ning üks ettekanne karusloomade söötmist (R. Mee, H. Tikk). Ü. Oll esitas konverentsile veiste, hobuste, sigade ja lammaste uute söötmisnormide projekt-materjale.

Nagu loetelust nähtub, oli konverentsi temaatika küllaltki lai, mingit üldist temaatilist kokkuvõtet sellest on väga raske teha.

Konverentsi töö oli asjalik ja tihe. Teisel konverentsipäeval külastati ka ühte talu ning käidi Tartu lähedastes farmides. Trükitud ettekannete materjalid olid osavõtjatele kättesaadavad. Konverentsist osavõtjad otsustasid, et taolisi kokkutulekuid on otstarbekas korraldada edaspidi regulaarselt.

| |
|

Teine, eestikeelne söötmisalane teaduskonverents toimus 4. novembril 1994. Kohale oli tulnud ligikaudu 200 zootehnikut, kes töötasid kas vahetult loomakasvatustootmises või teadus- ning nõuandetööl.

Põhiettekandeid oli 4:

Ü. Oll. Veiste, sigade, hobuste ja lammaste söötmisnormidest

O. Kärt, R. Pent. Kuidas hinnata piima karbamiidisalduse alusel lüpsilehmade söötmise taset.

O. Kärt, V. Karis. Veiste söödaratsiooni energiasalduse suurendamise võimalusi.

M. Metsaalt. Piistaoja Veisekasvatuse Katsejaama kogemusi kõrgetoodanguliste lehmade söötmisel.

Ü. Oll esitas mõneti üksikasjalikumalt kui eelmisel konverentsil uute söötmisnormide projekti. Ühtlasi võrdles ta kavandatavaid söötmisnorme teiste maade analoogiliste söötmisnormidega. Arutelu käigus tehti ettepanek lähemal ajal uued normid kinnitada ning Eestis ulatuslikult käiku lasta.

Oma esimeses ettekandes tegi O. Kärt väga asjaliku ülevaate vatsas toimuvatest seedeprotsessidest. Teine ettekanne käsitles karbamiidi kui proteiini ainevahetuse ühte indikaato-